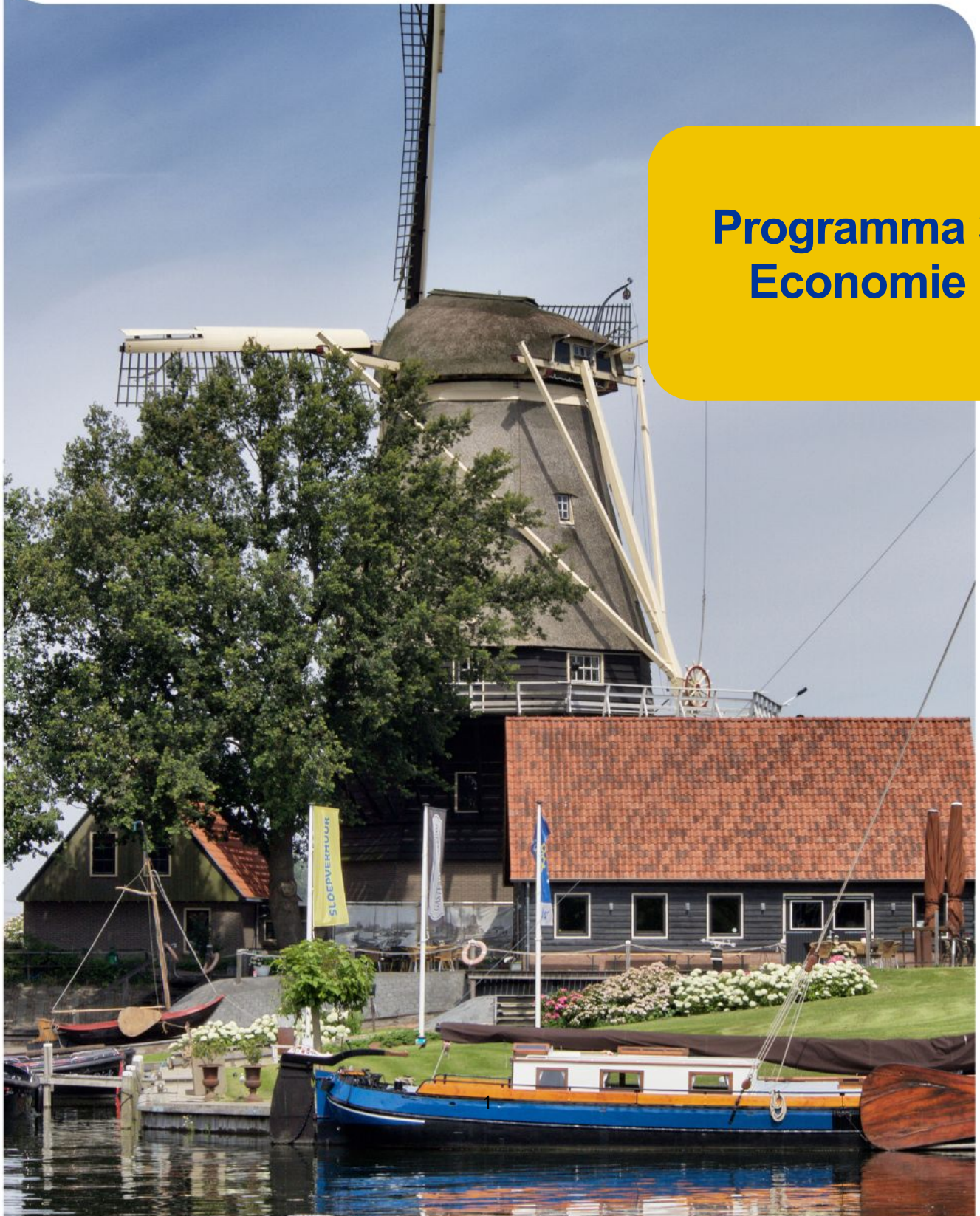

gemeente harderwijk

Programma 3 Economie

Algemeen Programma 3

Wij werken aan een samenleving waarin mensen en organisaties gestimuleerd worden en de ruimte krijgen om te ondernemen. Onder de noemer 'ondernemend' vallen alle beleidsterreinen die tot doel hebben de totale economische activiteit in stad en regio te vergroten. Hoewel deze beleidsterreinen elk een eigen dynamiek kennen, hebben ze een gezamenlijk doel: het versterken van de economische kracht van gemeente Harderwijk, haar ondernemers en haar inwoners. De economische kracht van de gemeente Harderwijk uit zich in de mate waarin ondernemers en bedrijven in staat worden gesteld te ondernemen en zich te ontwikkelen, en de mate waarin de inwoners in staat zijn passend werk te vinden. Economie heeft een belangrijke rol in het leefbaar en levendig houden van Harderwijk en Hierden.

Wij geven ruimte om te ondernemen en werken aan het versterken van de economie in de gemeente Harderwijk door het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling. We hebben oog voor onze ondernemers. Wij blijven werken aan het verbeteren van ons vestigingsklimaat, zorgen voor goede dienstverlening, creëren verbinding tussen ondernemers onderling en met andere partners in de gemeente en geven concrete invulling aan gastheerschap en stadspromotie. Daarbij vinden we het belangrijk om gemeente Harderwijk aantrekkelijk te houden als plek om te werken, wonen, recreëren en te bezoeken. Bezoekers en recreanten dragen bij aan de lokale economie door hun bestedingen in winkels, horeca en voorzieningen. Dit ondersteunt op zijn beurt het behoud van culturele, maatschappelijke en sportieve functies in onze gemeente. Vanwege de economische verwevenheid in de regio zoekt gemeente Harderwijk bij het versterken van de economische kracht, afhankelijk van het thema, de samenwerking met onder andere de regiogemeenten, de RS4 gemeenten, Hanzesteden en de samenwerking op de Veluwe (Veluwe op 1).

Het verbeteren van de voorwaarden voor economische ontwikkeling

- Het stimuleren van de circulaire (duurzame) economische ontwikkeling op werklocaties, in de binnenstad en de wijkwinkelcentra.
- Opstellen en uitvoering geven aan de economische onderdelen in de omgevingsprogramma's en het regionaal programma bedrijventerreinen (RPW)
- Uitvoeren winkeltijdenverordening (Verordening fysieke leefomgeving)
- Uitvoeren en actualiseren marktverordening (Verordening fysieke leefomgeving)
- Werken aan een toekomstbestendige binnenstad door uitvoering te geven aan de Binnenstadvisie 2031 inclusief bijbehorend uitvoeringsprogramma
- Ondersteunen van de samenwerking tussen de winkel- en horecaondernemers, het culturele aanbod, de evenementenorganisaties, Heerlijk Harderwijk en gemeente met als resultaat een professionele samenwerking in de binnenstad.

Economische promotie van Harderwijk en het gastheerschap in de gemeente door het continueren van de promotie en positionering van Harderwijk als een toeristische bestemming in binnen- en buitenland.

- De merkidentiteit van de gemeente Harderwijk via Heerlijk Harderwijk blijven versterken om meer aandacht van ondernemers en investeerders te trekken, en de economische activiteit in de gemeente te vergroten.
- Samen met de evenementenorganisatoren de gemeente Harderwijker evenementen verduurzamen, faciliteren en professionaliseren.
- Het versterken van het thema Hanze in gemeente Harderwijk door de samenwerking met de Hanzesteden en de activiteiten die ontstaan zijn in het Hanzejaar te continueren
- De balans brengen in natuur en recreatie in het buitengebied van gemeente Harderwijk/op de Veluwe en in de binnenstad door spreiding en bezoekersmanagement.
- Voorbereidingen treffen voor het jubileumjaar 2031, waarin gemeente Harderwijk 800 jaar stadsrechten viert en gaststad is voor de internationale Hanzedagen. We stellen een plan op voor de organisatie van dit bijzondere jaar, waarin historie, verbinding en internationale profilering samenkomen. Dit biedt kansen om de stad (inter)nationaal op de kaart te zetten, economische en culturele waarde te creëren en inwoners actief te betrekken.

Werken aan het verbeteren van het vestigingsklimaat en aan toekomstbestendige bedrijventerreinen

- Uitvoeren, evalueren en actualiseren van het Regionaal Programma Werklocaties
- Dienstverlening richting ondernemers door actief accountmanagement

- Uitgifte van bedrijfskavels
- Samenwerking met ondernemers om het vestigingsklimaat te verbeteren, o.a. op het gebied van energietransitie, netcongestie, biodiversiteit, betekenisvol ondernemen en circulaire economie.

Inhoud

Het programma omvat activiteiten die gericht zijn op behoud, ondersteuning, en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Hieronder vallen o.a. bedrijventerreinen, binnenstad, winkelcentra, toerisme, werkgelegenheid, warenmarkten, exploitatie van gemeentelijke eigendommen, maar ook evenementen.

Ontwikkelingen

Het gaat goed met de economie van de gemeente Harderwijk. De gemeente Harderwijk heeft een aantrekkelijk vestigingsklimaat, onder andere door de ligging. Het aantal bedrijven en het aantal arbeidsplaatsen in gemeente Harderwijk is ook het afgelopen jaar gegroeid en we hebben een grote werkzame beroepsbevolking. Ondanks deze positieve signalen zijn er ook zorgen. Er zijn nog diverse ondernemers die door de gestegen kosten en schulden uit de Covid-periode in financiële problemen zitten. Daarnaast is ook het vinden van personeel een grote uitdaging. Dit heeft gevolgen voor de ondernemers. Winkels en horecabedrijven die minder dagen open zijn of bedrijven die failliet gaan of bedrijfsbeëindiging overwegen.

Er zijn zorgen over voldoende en geschikte ruimte om te ondernemen op de bedrijventerreinen. Er is meer vraag dan aanbod en er is nog maar een beperkt aantal nieuwe kavels uit te geven. Ondernemers kunnen in Harderwijk en Hierden in de toekomst moeilijker uitbreiden. Daarnaast gaat de circulaire economie ook meer ruimte vragen. Op de bedrijventerreinen speelt daarnaast het probleem van netcongestie. Het blijven versterken en faciliteren van de economie in de gemeente is daarom van belang. De economische uitvoeringsagenda als onderdeel van het Omgevingsprogramma is in ontwikkeling en in 2026 gereed voor uitvoering. Belangrijke aandachtspunten zijn de werklocaties, de vrijetijdseconomie en de binnenstad. Gezamenlijk met ondernemers, regio, provincie en landelijke overheid, onderzoeken wij waar lokale en regionale maatregelen getroffen kunnen worden zodat wij een concrete bijdrage kunnen leveren aan de economie. Samen met de regiogemeenten werken we aan het Regionaal Programma Werklocaties.

In 2026 gaan we onder andere uitvoering geven aan de activiteiten uit het programmaonderdeel economie, samen met de binnenstadspartners uitvoering geven aan de binnenstadsvisie. Daarnaast blijven we de stadspromotie versterken

In 2026 worden de nieuwe programmaonderdelen gericht op toerisme, recreatie en evenementen afgerond. Deze onderdelen worden vormgegeven vanuit een integrale benadering waarbij leefbaarheid, economische groei, duurzaamheid en de identiteit van gemeente Harderwijk centraal staan. We willen hiermee beter inspelen op de kansen die toerisme en evenementen bieden voor de lokale economie en de aantrekkelijkheid van onze stad en omgeving.

De nieuwe programmaonderdelen richten zich op het versterken van de toeristische infrastructuur, het bevorderen van spreiding van bezoekers, het stimuleren van meerdaags verblijf, en het ondersteunen van kwalitatieve, duurzame en lokaal verankerde evenementen. Hiermee leggen we een stevige basis voor een toekomstbestendig en gastvrij Harderwijk.

Verbonden partijen

n.v.t.

Beleidskaders

- Omgevingsvisie Harderwijk
- Visie op een andere Binnenstad
- Regionaal Programma Werklocaties (RPW)

Taakvelden Programma 3

3.1 Economische ontwikkeling

Portefeuillehouder(s): W. Mazier / M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Het stimuleren van gezamenlijke initiatieven

Dit taakveld is gericht op het creëren van een gunstig economisch klimaat voor de gemeente als geheel, door middel van strategische keuzes, samenwerking en door het stimuleren van projecten en initiatieven tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Samenwerken in de binnenstad

Versterken samenwerking in de binnenstad i.s.m. de Binnenstadondernemers Harderwijk (BOH) en invulling geven aan accountmanagement voor ondernemers in de binnenstad. Ook werken we samen met de Bedrijvenkring Harderwijk en Parkmanagement aan het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen

Regulier

Wat willen we bereiken?

Steviger dienstverlening aan ondernemers

Versterken van de dienstverlening aan ondernemers

Wat gaan we ervoor doen?

Een verbindende rol spelen

Contact onderhouden met ondernemers, en ondernemers onderling verbinden. Dit doen we samen met de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, Binnenstadondernemers Harderwijk (BOH) en de vertegenwoordigers van de wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en).

Regulier

Wat willen we bereiken?

Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen

Stimuleren van innovatieve en duurzame ontwikkelingen

Wat gaan we ervoor doen?

Werken aan de ambities van de Veluwe agenda

De Veluwe Agenda 2030 is de basis voor de samenwerking op de Veluwe. Wij werken gezamenlijk aan de ambitie "Beleef de Beste Veluwe". Vanuit onze netwerksamenwerking in de VeluweAlliantie versterken we de Veluwe en bereiken we een betere balans tussen natuur en recreatie. De projecten waar we aan mee blijven werken zijn de uniforme Bebording, Belevingsgebieden, Routebureau, Marketing en de Regiodeal voor de Veluwe

Regulier

Wat willen we bereiken?

Versterken economische bedrijvigheid

Ontwikkelen van beleid ter versterking van de (sociaal) economische bedrijvigheid.

Wat gaan we ervoor doen?

Uitvoeren binnenstadsvisie

Uitvoering geven aan de Binnenstadsvisie 2031 op basis van het uitvoeringsprogramma en jaarlijkse evaluatie.

Regulier

Uitvoeren economisch programma

- Uitvoering geven aan Impact beweging Harderwijk

- Aanpassen uitgifteprotocol naar betekenisvol ondernemen
- Marktanalyse kleinschalige bedrijfsunits op bedrijventerreinen
- Uitvoering geven aan Regionaal Programma Werklocaties

Regulier

[Uitvoeren jaarplan binnenstadsvisie](#)

Uitvoering van het jaarplan Binnenstadsvisie 2031 o.a. de gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein en leegstands aanpak, versterken van de samenwerking en vergroening.

Regulier

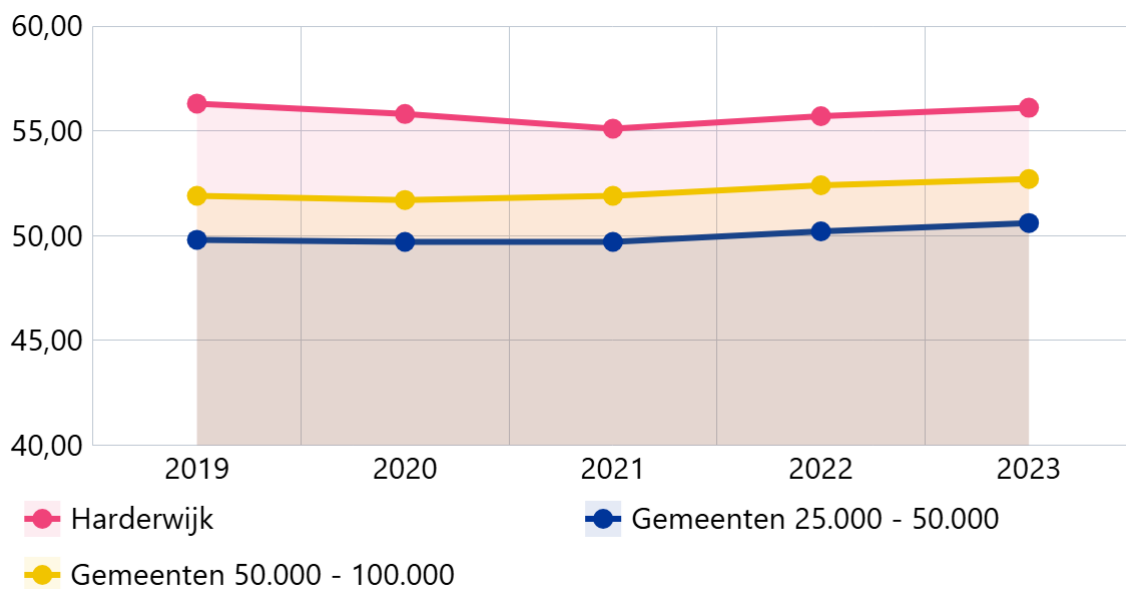
Wat willen we bereiken?

[Versterken van regionale samenwerkingsverbanden](#)

Versterken van lokale, regionale en nationale samenwerkingsverbanden en structuren.

Verplichte beleidsindicatoren 3.1 Economische ontwikkeling

Funciemenging: weerspiegelt verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Bron: CBS BAG/LISA

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Portefeuillehouder(s): E. Enklaar

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

[Bevorderen van de economische ontwikkeling van Harderwijk](#)

Dit taakveld richt zich op het verbeteren van de fysieke randvoorwaarden voor economische bedrijvigheid in de gemeente. Door het tijdig beschikbaar hebben of krijgen van bouwrijpe grond op bedrijventerreinen willen we een bijdrage leveren aan de verdere economische ontwikkeling van gemeente Harderwijk en het creëren van voldoende werkgelegenheid. Het taakveld heeft betrekking op grondexploitaties bedrijventerreinen daar waar taakveld 8.2 betrekking heeft op grondexploitatie van niet-bedrijventerreinen (woningbouw).

Wat gaan we ervoor doen?

Zorg dragen voor de verwerving, het beheer en de levering van bouwrijpe grond

- Verwerving, productie en levering van bouwrijpe grond;
- Het opstellen en jaarlijks actualiseren van exploitatieopzetten;
- Aankopen, (tijdelijk) beheren, slopen, saneren, bouw- en woonrijp maken;
- Het uitgeven van bouwrijpe kavels voor bedrijfsvestiging;
- Het opstellen van verkoopovereenkomsten;
- Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid van stedenbouwkundige plannen.

Regulier

Ontwikkelen Lorentz III

- Woonrijp maken openbaar gebied in de direct omgeving van uitgegeven bedrijfskavels;
- Uitgifte bedrijfskavels. In 2026 worden naar verwachting 5 kavels in uitgifte gebracht. Voor de uitgifte van de kavels wordt een nieuw uitgifteprotocol opgesteld en vastgesteld, waarbij op basis van kwalitatieve criteria de kavels kunnen worden toegewezen aan partijen, in plaats van 'wie het eerst komt, wie het het eerst maalt'

Specifiek

Ontwikkelen Lorentzhaven

Start uitgifte bedrijfskavels, planning vanaf 2026.

Specifiek

Uitgifte bedrijfskavels Tonsel en Sypel

Uitgifte van de nog beschikbare bedrijfskavels binnen de bedrijventerreinen Tonsel en Sypel.

Specifiek

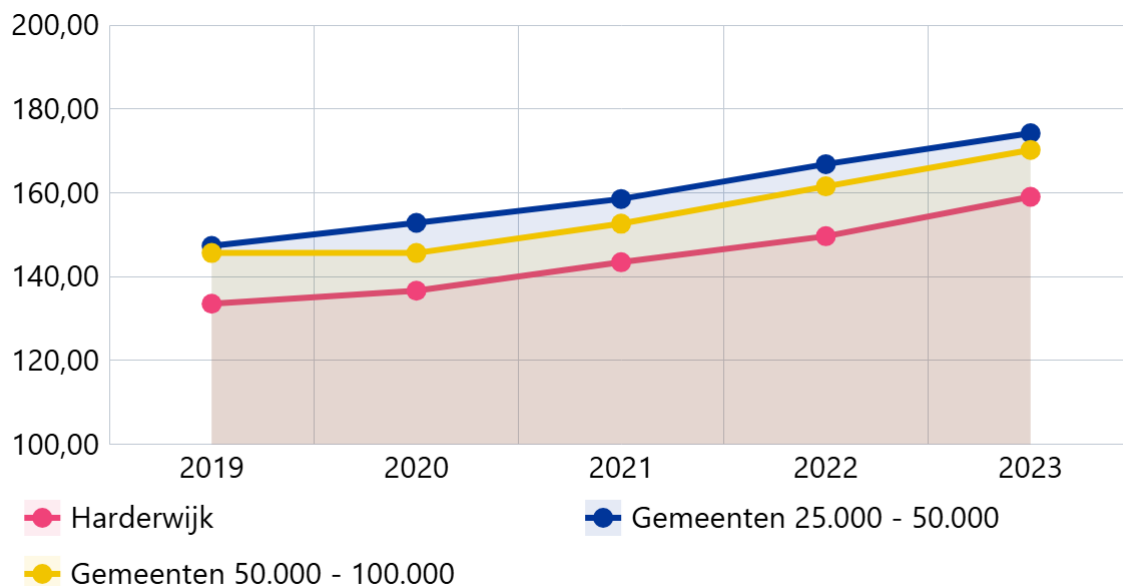
Aanpakken netcongestie

Specifieke aandacht heeft de netcongestie in het bijzonder voor grootverbruiksaansluitingen. Deze zijn schaars en vaak niet beschikbaar. Dit zet de verkoop van kavels onder druk. Op landelijk, provinciaal, regionaal én lokaal niveau is gemeente Harderwijk ambtelijk en bestuurlijk in gesprek en hebben wij een trekkersrol in het hoofd bieden van netcongestie. Er is onder andere een coördinator netcongestie aangesteld en wethouder Pijnenburg vertegenwoordigt de EHPZ-regio in de Energy Board.

Regulier

Verplichte beleidsindicatoren 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Portefeuillehouder(s): W. Mazier / M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

Ondersteunen van bedrijven en ondernemers

Dit taakveld betreft de ondersteuning en dienstverlening door de gemeente aan bedrijven en ondernemers. Het betreft o.a. het faciliteren bedrijfsinvesteringszones en initiatieven vanuit de markt. Deze dienstverlening vanuit de gemeente is geen wettelijke taak, maar draagt bij aan de ontwikkeling van de stad. Dit taakveld heeft een overlap met het volgende taakveld '3.4 Economische promotie', en met '3.1 Economische ontwikkeling'.

Wat gaan we ervoor doen?

Een verbindende rol spelen (zie TV 3.1)

Contact onderhouden met ondernemers en ondernemers onderling verbinden. Dit doen we samen met de diverse ondernemerscollectieven in Harderwijk en Hierden. Specifiek de Bedrijvenkring Harderwijk, Binnenstadsondernemers Harderwijk (BOH) en vertegenwoordigers van de wijkwinkelcentra, en warenmarkt(en).

Regulier

Stimuleren en ondersteunen van de samenwerking in de binnenstad

Stimuleren en ondersteunen van de samenwerking in de binnenstad o.a. door facilitering van BIZ wetgeving.

Specifiek

Organiseren weekmarkt(en)

Stimuleren en ondersteunen van het behoud van de weekmarkt(en) in Harderwijk.

Regulier

[Een aanspreekpunt zijn](#)

Inzetten van accountmanagers bedrijven als centraal aanspreekpunt voor initiatieven en vragen van ondernemers.

Regulier

[Samenwerken met andere partijen](#)

Samenwerking Meerinzicht en externe partijen onder andere t.b.v. het stimuleren arbeidsmarktparticipatie.

Uitvoering geven aan het Regionaal Programma Werklocaties in samenwerking met de EHPZ-gemeenten

Regulier

[Organiseren van bijeenkomsten](#)

- Organiseren bijeenkomst voor (nieuwe) ondernemers
- Organiseren bijeenkomsten voor ondernemers met als thema: impactvol ondernemen
- Organiseren van de Bedrijvenontmoetingsdag i.s.m. BKH

Specifiek

3.4 Economische promotie

Portefeuillehouder(s): W. Mazier

Domein: Stad & Omgeving

Wat willen we bereiken?

[Harderwijk op de kaart zetten](#)

Activiteiten die gericht zijn op het 'op de kaart zetten' van de gemeente zijn geen wettelijke taak, maar dragen wel bij aan de (verdere) ontwikkeling van de stad. Het versterken van gemeente Harderwijk als toeristische bestemming is geen doel op zich, maar een middel om bredere maatschappelijke en economische doelen te realiseren, waaronder economische vitaliteit, leefbaarheid, brede welvaart, duurzaamheid en regionale samenwerking.

Wat gaan we ervoor doen?

[Versterken van de aantrekkelijkheid van de gemeente Harderwijk voor toeristen en recreanten](#)

- Versterken en positioneren van het toeristisch-recreatieve profiel van gemeente Harderwijk
- Uitbouwen van het thema Hanze
- Ondernemers betrekken bij marketingactiviteiten
- Versterken van de stadsmarketing/stichting Heerlijk Harderwijk en het Toeristisch Informatie Punt
- Continueren van de samenwerking met Hanzesteden Marketing en Visit Veluwe en versterken van het waterprofiel van gemeente Harderwijk door invulling te geven aan beleavingsgebied Veluwe Kust

Regulier

[Uitvoeren maatregelen Recreatiezoningsplan](#)

In 2026 wordt de uitkijktoren bij het Beekhuizerzand gerealiseerd als één van de maatregelen vanuit de Recreatiezoningsplan Veluwe.

Specifiek

[Uitvoeren bestemmingsmanagement op de Veluwe](#)

Door realisatie van fase 2 Ontvangstlocatie Veluwe in gemeente Harderwijk wordt optimaal uitvoering gegeven aan de doelstelling bestemmingsmanagement. Waar in Fase 1 is ingezet op een optimaal gastheerschap voor fietsers, MTB'ers en auto's, wordt in Fase 2 de focus gelegd op de wandelaars. Er komt een goede, herkenbare en iconische wandelverbinding in de vorm van een boomkronenpad, waardoor op een optimale manier de aansluiting op de routestructuur op de Veluwe wordt gerealiseerd. Even zo belangrijk is de versterking van de verbinding met de stad en de Veluwe kust. Aan de hand van diverse belevingsroutes, zoals Veluwe Kust en Veluws Verleden, is het doel om de bezoeker richting het water en de stad te brengen. Op deze manier gaat de ontvangstlocatie functioneren als een schakel tussen de Veluwe en de stad en het water.

Specifiek

[Professioneel beheren en onderhouden van de routenetwerken](#)

Beheer en onderhoud aantrekkelijke routenetwerken: we laten het beheer en onderhoud van de netwerken op een professionele manier door Routebureau Veluwe uitvoeren. In 2026 zal ook revisie plaatsvinden van de fietsknooppunten netwerk.

Nieuw beleid

[Opstellen nieuw beleid voor toerisme](#)

Het opstellen van een nieuw beleid voor toerisme heeft vertraging opgelopen. Naar verwachting zal het nieuwe beleid in 2026 vastgesteld worden. Het beleid wordt onderdeel van het programma Bouw en Infrastructuur. Hiermee zorgen we voor toekomstbestendige keuzes voor de gemeente en duidelijke koers voor de toekomst. We willen gemeente Harderwijk stevig op de toeristische kaart positioneren en tegelijkertijd de balans tussen leefbaarheid en levendigheid behouden

[Opstellen nieuw beleid voor evenementen](#)

- Opstellen nieuw evenementenbeleid: gemeente Harderwijk is een populaire bestemming in de regio op gebied van evenementen en er worden steeds meer evenementen georganiseerd. Om deze ontwikkeling in goede banen te leiden zijn nieuwe kaders nodig. Om de balans op gebied van evenementen te behouden gaan we nieuw beleid opstellen. Het proces zal in 2026 afgerond worden.
- Aanpassen van de subsidieverordening evenementen o.b.v. het nieuwe beleid

[Versterken Hanze in Harderwijk](#)

Het versterken van het thema Hanze in gemeente Harderwijk door de samenwerking met de Hanzesteden en de activiteiten die ontstaan zijn in het Hanzekaars te continueren. Uitvoering geven aan het Perspectief Hanzesteden 2025-2030.

Regulier

Wat willen we bereiken?

[Viering Harderwijk 800 jaar](#)

In 2026 wordt aan een opstartplan gewerkt dat de basis voor de organisatie en inhoudelijke koers van de viering bepaald. Het geeft richting aan de aanpak, betrokken partijen, randvoorwaarden, fasering en financiering.

Wat gaan we ervoor doen?

[Proces opstarten](#)

Het proces rond de viering van 800 jaar Harderwijk betreft de volgende stappen: ambities en kaders bepalen, stakeholdersverkenning en participatie, verkenning thematiek, organisatievorm en governance bepalen, financiering en fondsenwerving, tijdspad bepalen

Nieuw beleid

Totaaloverzicht Programma 3

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Baten						
TV31 TV31 Economische ontwikkeling	94	98	101	101	101	101
TV32 TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	2.141	1.078	835	786	360	1.303
TV33 TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	106	43	45	45	45	45
TV34 TV34 Economische promotie	482	440	406	406	406	406
Totaal Baten	2.823	1.659	1.386	1.337	911	1.854
Lasten						
TV31 TV31 Economische ontwikkeling	-368	-535	-487	-212	-212	-212
TV32 TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-640	-1.078	-835	-786	-360	-1.303
TV33 TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-410	-363	-431	-427	-414	-414
TV34 TV34 Economische promotie	-695	-722	-744	-670	-663	-703
Totaal Lasten	-2.112	-2.698	-2.497	-2.095	-1.649	-2.633
Onttrekkingen						
TV31 TV31 Economische ontwikkeling	114	280	700	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	114	280	700	0	0	0
Stortingen						
TV31 TV31 Economische ontwikkeling	-200	-200	0	0	0	0
TV34 TV34 Economische promotie	0	0	-500	0	0	0
Totaal Stortingen	-200	-200	-500	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	625	-959	-912	-757	-738	-778

Financiële analyse begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitief 2026 - Totaal 2025
Baten	1.659	1.386	-273
Lasten	-2.698	-2.497	201
Onttrekkingen	280	700	420
Stortingen	-200	-500	-300
Verschil	-959	-912	47

Het resultaat van programma 3 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Ondewerp	Bedrag afwijking	Verwijzing toelichting
	Nieuw beleid	-147	1
	Ombuigingen	20	2
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	49	3
	Doorberekende salariskosten	-134	4
	Overige doorbelastingen	1	5
	Incidentele budgetten programma 7	270	6
	Diversen	-12	7
	Totaal	47	

Toelichting op de financiële analyse

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Naam aanmelding	I / S	2026	2027	2028	2029
3.1 Economische ontwikkeling	Uitvoeringsagenda detailhandel	I	-25	-	-	-
3.1 Economische ontwikkeling	Economisch programma	I	-50	-	-	-
3.4 Economische promotie	Wegwerken achterstanden recreatie, toerisme en evenementen	I	-72	-	-	-
3.4 Economische promotie	Veluwe ontvangstlocatie	S	-	-	-	-39
Totaal programma 3			-147	-	-	-39

1. Nieuw beleid	In bovenstaande tabel zijn de posten opgenomen die gerelateerd zijn aan nieuw beleid in 2026. Ten opzichte van 2025 geeft dit een nadelig effect.
2. Ombuigingen	Met de behandeling van de begroting 2025-2028 is door de raad besloten om de ombuigingen categorie B te effectueren. In 2026 levert dit ten opzichte van 2025 een begroot voordeel op.
3. Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	Bepaalde budgetten die in 2024 niet (volledig) zijn benut, zijn vanuit de Jaarrekening 2024 meegenomen naar de Begroting 2025. In de Begroting 2026 komen deze budgetten te vervallen en ontstaat een voordelig effect.
4. Doorberekende salariskosten	Jaarlijks wordt de verwachte urenbesteding per taakveld opgevraagd. De geraamde salariskosten worden op basis van deze urenbesteding doorberekend. Voor 2026 leidt dit ten opzichte van 2025 tot een nadelig effect.
5. Overige doorbelastingen	Naast salariskosten zijn er ook overige kostenposten die aan verschillende taakvelden worden doorberekend. Voor 2026 leidt dit ten opzichte van 2025 tot een voordelig effect.
6. Incidentele budgetten	Dit betreft diverse incidentele effecten vanuit incidentele budgetten en/of incidentele dotaties/onttrekkingen aan reserves. In dit geval betreft het effect met name de laatste incidentele dotatie aan de bestemmingsreserve binnenstadvisie van € 200.000,- in 2025. Daarnaast waren er twee incidentele budgetten van € 35.000,- opgenomen in 2025. Aangezien dit incideel was zorgt dit voor een voordeel in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025.
7. Diversen	Diverse kleine budgetwijzigingen hebben geleid tot een klein nadelig effect.

